

28 MAJ 1997

Helle Andreassen
Fonnesbechsgade 13 A, 2. sal
7400 Herning

4. k.
1997/1220/065-2
vgp

(2-5, se bagest)

I brev af 25. september 1995 rettede De sammen med Jens Nygaard på vegne af Beboerforeningen omkring Vestjyske Slagterier henvendelse til Indenrigsministeriet vedrørende det forhold, at Jacob Halgaard, Harry Jensen, Chr. Dam Larsen og Knud Munk Nielsen som medlemmer af Ringkjøbing Amtskommunes teknik- og miljøudvalg samtidig er leverandører til og andelshavere i Vestjyske Slagterier A.m.b.a.

I Deres brev anmodede De Indenrigsministeriet om nærmere at vurdere, om der var medlemmer af teknik- og miljøudvalget i Ringkjøbing Amtskommune, der var inhabile i forbindelse med udvalgets beslutning af 22. august 1995 vedrørende udsættelse af tidsfristen for etablering af støjbegrænsende foranstaltninger ved Vestjyske Slagterier A.m.b.a., Herning-afdelingen.

I anledning af Deres henvendelse anmodede Indenrigsministeriet den 29. september 1995 Ringkjøbing Amtskommune om en udtalelse.

Af Ringkjøbing Amtskommunes udtalelse af 17. oktober 1995 fremgår bl.a. følgende:

"Teknik- og miljøudvalget behandlede på sit møde den 15. august 1995 ansøgning fra Vestjyske Slagterier, Herning, om udsættelse af tidsfrist for gennemførelse af støjbegrænsende foranstaltninger. Udvalget vedtog løsningsforslag 1 i notat af 31. juli 1995, som var udsendt sammen med dagsordenen. Amtsrådsmedlem Knud Munk Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Afgørelsen blev meddelt Vestjyske Slagterier ved brev af 22. august 1995. Jens Nygaard og Helle Andreassen har på vegne af beboerforeningen omkring Vestjyske Slagterier påklaget afgørelsen til Miljøstyrelsen.

Med hensyn til amtsrådsmedlemmernes tilknytning til Vestjyske Slagterier henvises til amtskommunens brev af 2. marts 1995..."

Ringkjøbing Amtskommune havde i en anden sag i brev af 2. marts 1995 til Indenrigsministeriet bl.a. oplyst som følger:

"Amtsrådsmedlem Knud Munk Nielsen er medlem af Vestjyske Slagteri-ers bestyrelse og repræsentantskab.

....

Amtsrådsmedlem (udvalgsformand) Harry Jensen, amtsrådsmedlem Jacob Halgaard og amtsrådsmedlem Chr. Dam Larsen er andelshavere, men ikke medlemmer af virksomhedens bestyrelse eller repræsentantskab.

Det er oplyst, at Vestjyske Slagterier har 10.-11.000 andelshavere og en årlig omsætning på 10 mia. kr."

I anledning af Deres brev af 5. november 1995, hvori De fremsatte bemærkninger til amtskommunens udtalelse, anmodede Indenrigsministeriet den 27. november 1995 de ovenfor nævnte, bortset fra Knud Munk Nielsen, der ikke deltog i mødet i teknik- og miljøudvalget den 15. august 1995, om en udtalelse specielt angående det af Dem anførte om udbetaling af driftsoverskud ved udsættelse af tidsfristen for etablering af støjbegrænsende foranstaltninger.

Ved brev af 22. december 1995 har Jacob Halgaard, Harry Jensen og Chr. Dam Larsen fremsendt bemærkninger til den omtalte beregning om udbetaling af driftsoverskud samt fremsendt oplysninger om deres leverancer til Vestjyske Slagterier.

Af brevet fremgår, at Jacob Halgaard i perioden fra oktober 1994 til oktober 1995 har leveret 1061 svin med en samlet vægt på 83.006 kg, og at Jacob Halgaards samlede omsætning til slagteriet på baggrund af landsnoteringens kilopris kan opgøres til 813.458 kr.

Harry Jensen har tilsvarende leveret 2375 svin med en samlet vægt på 178.651,5 kg., og Harry Jensens omsætning til slagteriet er beregnet til 1.750.784 kr.

Chr. Dam Nielsen har tilsvarende leveret 3177 svin med en samlet vægt på 243.609 kg., og Chr. Dam Nielsens samlede omsætning til slagteriet er på 2.387.368 kr.

I brevet oplyses det endvidere, at såfremt der - ud fra det af Dem opstillede eksempel på udbetaling af driftsoverskud - udbetales andelshaverne en yderligere efterbetaling på 0,02 kr. pr. kg. leveret svinekød som følge af udsættelsen af de støjbegrænsende foranstaltninger, vil Jacob Halgaards andel heraf udgøre 1660,12 kr., Harry Nielsens 3573 kr. og Chr. Dam Nielsens 4872,18 kr. i det angivne år.

I brev af 19. januar 1996 har De fremsendt Deres bemærkninger til oplysningerne fra de tre udvalgsmedlemmer.

I Deres brev har De bl.a. oplyst, at i følge det seneste regnskab for Vestjyske Slagterier blev der slagtet 432.571.420 kg. svin, og 94 % af slagteriets driftsoverskud blev udbetalt til andelshaverne som efterbetaling.

I den anledning skal Indenrigsministeriet udtale følgende:

Det tilsyn, som Indenrigsministeriet udøver over for amtskommunerne, er et retligt tilsyn. Tilsynet omfatter kun spørgsmål om, hvorvidt der er sket en tilsidesættelse af lovgivningen, herunder offentligretlige retsgrundsætninger, jf. §§ 47 og 61 i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 615 af 18. juli 1995).

Forvaltningslovens § 3 (lov nr. 571 af 19. december 1985 som ændret ved lov nr. 347 af 6. juni 1991) er sålydende:

"§ 3. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis

1) vedkommende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,

....
3) vedkommende deltager i ledelsen af eller i øvrigt har en nær tilknytning til et selskab, en forening eller en anden privat juridisk person, der har en særlig interesse i sagens udfald,

....
5) der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Stk. 2. Inhabiliter foreligger dog ikke, hvis der som følge af interessens karakter eller styrke, sagens karakter eller den pågældendes funktioner i forbindelse med sagsbehandlingen ikke kan antages af være fare for, at afgørelsen i sagen vil kunne blive påvirket af uvedkommende hensyn.

...."

Bestemmelsen i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1, indebærer, at amtsrådsmedlemmer, der har en særlig personlig eller økonomisk interesse i udfaldet af en sag, ikke kan deltage i behandlingen af den pågældende sag.

Det er almindeligvis antaget, at en økonomisk interesse må være af en sådan størrelse, at man med rimelighed ud fra en generel bedømmelse kan gå ud fra, at den vil være egnet til at påvirke sagsbehandlingen, før § 3, stk. 1, nr. 1, i forvaltningsloven finder anvendelse.

Der henvises i den forbindelse til John Vogter, Forvaltningsloven med kommentarer, 1992, side 80.

Af beregninger foretaget af det rådgivende ingeniørfirma Lindkvist og Toftgaard for Vestjyske Slagterier A.m.b.a. vil en etablering af støjbegrænsende foranstaltninger beløbe sig til 8.142.000 kr. excl. moms.

Det er ikke oplyst, hvordan Vestjyske Slagterier A.b.m.a. påtænker at finansiere etableringen af de støjbegrænsende foranstaltninger, herunder om det vil ske ved optagelse af lån eller ved selvfinansiering, jf. andelsselskabets vedtægter § 4.3, eller om udgiften i givet fald vil påvirke andelshavernes efterbetaling.

Uanset hvordan udsættelsen af miljøinvesteringen vil påvirke andelshavernes efterbetaling udgør de tre udvalgsmedlemmers omsætning til slagteriet kun en ringe del af slagteriets samlede omsætning, og de tre udvalgsmedlemmers umiddelbare økonomiske fordel (rentefordelen i to år) har derfor været af tilsvarende ringe betydning.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse foreligger der ikke nogen umiddelbar økonomisk interesse, der er af en sådan størrelse, at man ud fra en generel bedømmelse kan gå ud fra, at den vil være egnet til at påvirke udvalgsmedlemmernes stillingtagen i sagen.

Indenrigsministeriets finder derfor ikke grundlag for at antage, at Jacob Halgaard, Harry Jensen eller Chr. Dam Larsen i den konkrete sag har haft en sådan særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald, at de pågældende må anses for inhabile i medfør af forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1.

Efter forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3, foreligger der inhabilitet, når et amtsrådsmedlem deltager i ledelsen af eller i øvrigt har nær tilknytning til et selskab, en forening eller anden privat juridisk person, der har en særlig interesse i sagens udfald. Der kan nærmere henvises til den kommenterede kommunale styrelseslov, 1996, side 91-93.

Tilknytningen kan bestå i ansættelse i en overordnet stilling eller i et væsentligt økonomisk engagement. Direktører og andre overordnede funktionærer, bestyrelsesmedlemmer (men næppe medlemmer af mere talstærke repræsentantskaber e.l.), indehavere af aktie- eller anpartsposter med bestemmende indflydelse vil således være omfattet af bestemmelsen i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3. Der kan nærmere henvises til Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 1994, side 180-181.

Efter omstændighederne vil også den, der uden at have bestemte indflydelse som aktionær, anpartshaver eller andelshaver kunne have en sådan tilknytning til et selskab, at § 3, stk. 1, nr. 3, finder anvendelse. Det forudsætter dog, at den pågældende har

en særlig interesse i sagens udfald, typisk ved at udfaldet berører den pågældende særligt og individuelt.

Der henvises i den forbindelse til John Vogter, Forvaltningsloven med kommentarer, 1992, side 93.

Det er til sagen oplyst, at Knud Munk Nielsen er medlem af Vestjyske Slagteriers bestyrelse og repræsentantskab, og at Jacob Halgaard, Harry Jensen (formand for teknik- og miljøudvalget), og Chr. Dam Larsen alene er andelshavere.

Det følger af bestemmelsen i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3, at amtsrådsmedlemmer, som er medlemmer af bestyrelsen for en privat juridisk person som f.eks. et aktieselskab, anpartsselskab eller andelsselskab, vil være inhabile ved behandlingen af en sag, hvis selskabet har en særlig interesse i denne.

Knud Munk Nielsen deltog som nævnt ikke i teknik- og miljøudvalgets behandling af den konkrete sag, og han må efter Indenrigsministeriets opfattelse som udgangspunkt anses for at være omfattet af bestemmelsen i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3, idet han som bestyrelsesmedlem i Vestjyske Slagterier A.m.b.a. også skal varetage selskabets interesser.

For så vidt angår de øvrige tre udvalgsmedlemmer, der alene er andelshavere i Vestjyske Slagterier A.m.b.a., er det Indenrigsministeriets opfattelse, at disse ikke var inhabile i den konkrete sag i medfør af forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3.

Ministeriet har herved lagt vægt på, at Vestjyske Slagterier A.m.b.a. har 10-11.000 andelshavere, og at der ikke foreligger oplysninger, der tyder på, at Jacob Halgaard, Harry Jensen og Chr. Dam Larsen som andelshavere har haft den nævnte særlige og individuelle interesse i sagens udfald.

Indenrigsministeriet finder heller ikke, at der i sagen i øvrigt foreligger omstændigheder, der kan bevirke inhabilitet i medfør af § 3, stk. 1, nr. 5, i forvaltningsloven.

Indenrigsministeriet har således ikke ved en gennemgang af de i sagen foreliggende oplysninger fundet grundlag for at antage, at amtsrådet har tilsidesat lovgivningens regler om inhabilitet ved behandlingen af sagen om Vestjyske Slagteriers anmodning om udsættelse af gennemførelse af støjbegrænsende foranstaltninger den 15. august 1995.

Det tilføjes, at Indenrigsministeriet alene har taget stilling til inhabilitetsspørgsmålet, da spørgsmålet om lovligheden af den trufne beslutning om udsættelse af støjbegrænsende foranstaltninger henhører under og er behandlet af Miljøstyrelsen.

Indenrigsministeriet foretager herefter ikke videre i sagen.

Ministeriet beklager den sene besvarelse af Deres klage.

Kopi af dette brev er sendt til Jacob Halgaard, Harry Jensen, Chr. Dam Larsen og Ringkjøbing Amtskommune.

Med venlig hilsen

Vivian G. Petersen

2. Jacob Halgaard. Herningvej 89, Tvis, 7500 Holstebro

2. Not.:

Hvilket herved meddeles.

Vivian G. Petersen

3. Harry Jensen. Sønderbyvej 3, 6900 Skjern.

3. Not.:

Hvilket herved meddeles.

Vivian G. Petersen

4. Chr. Dam Larsen. Skærbækvej 2, 7490 Aulum.

4. Not.:

Hvilket herved meddeles.

Vivian G. Petersen

5. Ringkjøbing Amtskommune.

5. Not.:

Hvilket herved meddeles.

Der henvises til j.nr. 0-30-1-91.

Med venlig hilsen

Vivian G. Petersen